

YÖNETMELİK

Sağlık Bakanlığından:

**HASTANE AFET VE ACİL DURUM PLANLARI (HAP)
UYGULAMA YÖNETMELİĞİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı ülke genelindeki tüm hastanelerin, afetlere ilişkin önlem almalarını, yurtiçinde meydana gelen afet ve acil durumlarda sunulacak sağlık hizmetleri konusunda gerekli hazırlıkları önceden yapmalarını ve ilk 72 saat boyunca hastane dışından hiçbir yardım almaksızın kendi kendine yeterli olmalarını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına, üniversitelere, Türk Silahlı Kuvvetlerine, özel hukuk tüzel kişilerine ve gerçek kişilere ait yataklı tedavi hizmeti sunan tüm hastaneleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 ve 40 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- b) Büyük ölçekli hastane modeli: 500 ve üzeri yatağı olan hastanelere uygulanan HAP müdahale şemasını,
- c) Genel Müdürlük: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünü,
- ç) Genel Sekreterlik: Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliğini,
- d) Halk Sağlığı Müdürlüğü: İl Halk Sağlığı Müdürlüklerini,
- e) HAP: Hastane afet ve acil durum planını,
- f) HAP birimi: Orta ölçekli hastane modeline dahil edilen hastanelerde HAP'ın hazırlanması, güncellenmesi, tatbiki konularında HAP başkanına bağlı çalışıp, yardımcı olan, sekreteryaya ve kontak noktası görevini üstlenen birimi ve bu birimin çalışma alanını,
- g) HAP birimi personeli: Birimde görevlendirilen ve HAP uygulayıcı eğitimi veya HAP eğitici eğitimini almış olan personeli,
- ğ) HAP ofisi: Büyük ölçekli hastane modeline dahil edilen hastanelerde HAP'ın hazırlanması, güncellenmesi, tatbiki konularında HAP başkanına bağlı çalışıp, yardımcı olan, sekreteryaya ve kontak noktası görevini üstlenen birimi ve bu birimin çalışma alanını,
- h) HAP ofisi personeli: Ofiste görevlendirilen ve HAP uygulayıcı eğitimi veya HAP eğitici eğitimini almış olan personeli,
- ı) HAP temsilciliği: Küçük ölçekli hastane modeline dahil edilen hastanelerde HAP'ın hazırlanması, güncellenmesi, tatbiki konularında HAP başkanına bağlı çalışıp, yardımcı olan, sekreteryaya ve kontak noktası görevini üstlenen birimi ve bu birimin çalışma alanını,
- i) HAP temsilciliği personeli: Temsilcilikte görevlendirilen ve HAP uygulayıcı eğitimi veya HAP eğitici eğitimini almış olan personeli,
- j) Hastane: Hasta ve yaralıların, hastalıktan şüphe edenlerin ve sağlık durumlarını kontrol ettirmek isteyenlerin, ayaktan veya yatarak müşahede, muayene, teşhis, tedavi ve rehabilite edildikleri, aynı zamanda doğum yapılan kurumları,
- k) Hastane UMKE timi: Hastane personelinden, UMKE temel eğitimi almış ve biri doktor olmak üzere beş sağlık personelinden oluşan timi,
- l) İl sağlık müdürlüğü: İl sağlık müdürlüklerini,
- m) İL SAKOM: Afetlerde il sağlık müdürlükleri bünyesinde kurulacak olan Sağlık Afet Koordinasyon Merkezini,
- n) İL-SAP: İl sağlık afet ve acil durum planını,
- o) Küçük ölçekli hastane modeli: ≤ 99 yatağı olan hastanelere uygulanan HAP müdahale şemasını,
- ö) Komisyon: HAP'ın hazırlanması sürecine aktif olarak katılan ve planı hazırlayan komisyonu,
- p) Orta Ölçekli Hastane Modeli: 100-499 yatağı olan hastanelere uygulanan HAP müdahale şemasını,
- r) Şube: Afetlerde sağlık hizmetlerini yürütmekle görevli şube müdürlüğünü (müstakil olarak mevcut ise afetlerde sağlık hizmetleri şubesini yoksa acil ve afetlerde sağlık hizmetleri şubesi bünyesindeki afet birimini),
- s) THSK: Türkiye Halk Sağlığı Kurumunu,
- ş) TKHK: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunu,
- t) UMKE: Ulusal Medikal Kurtarma Ekibini,

u) Yıllık HAP eylem planı: HAP ile ilgili yıl içerisinde planlanan yapısal ve yapısal olmayan iyileştirme güncelleme ve tatbikatları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Hastane afet ve acil durum planları

MADDE 5 – (1) Bakanlık adına afet ve acil durum çalışmaları Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Yerel düzeyde sorumluluk

MADDE 6 – (1) İllerde, afet ve acil durumlarda sağlık hizmetlerini yürütme ve koordine etme görevi İl Sağlık Müdürlüklerindedir.

Koordinasyon

MADDE 7 – (1) HAP'ın uygulanması gerektiği afet ve acil durumlarında koordinasyon İL-SAKOM üzerinden gerçekleştirilir.

Hastane afet ve acil durum planı hazırlama komisyonu

MADDE 8 – (1) HAP hazırlama komisyonu aşağıda belirtilen personelden oluşturulur:

a) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı hastanelerde;

- 1) Hastane yöneticisi veya başhekimisi,
- 2) Başhekim yardımcısı,
- 3) İdari ve mali hizmetler müdürü,
- 4) Hasta hizmetleri ve sağlık otelciliği hizmetleri müdürü (varsa),
- 5) Sağlık bakım hizmetleri müdürü,
- 6) Acil servisten/acil polikliniğinden/acil ünitesinden sorumlu doktor ve sorumlu hemşire,
- 7) Ameliyathaneden sorumlu doktor ve sorumlu hemşire,
- 8) Yoğun bakım hizmetlerinden sorumlu doktor ve sorumlu hemşire,
- 9) Halk Sağlığı Uzmanı (varsa),
- 10) Güvenlikten sorumlu müdür yardımcısı,
- 11) Döner sermayeden sorumlu müdür yardımcısı,
- 12) Tıbbî teknik kurul için enfeksiyon hastalıkları uzmanı (yoksa dâhiliye uzmanı) veya laboratuvar sorumlusu,

13) Kalite ofisi/birimi/temsilciliği,

14) Sivil savunma uzmanı veya görevlisi,

15) İş yeri güvenliği uzmanı (varsa),

b) Türkiye Halk Sağlığı Kurumuna bağlı hastanelerde;

1) Hastane başhekimisi,

2) Hastane müdürü,

3) Sorumlu hemşire,

4) Kalite sorumlusu,

c) Özel hastaneler, üniversite hastanelerinde;

1) Başhekim/Mesul müdür,

2) Başhekim yardımcısı/Mesul müdür yardımcısı,

3) Başhemşire,

4) Başhemşire yardımcısı (varsa),

5) Hastane müdürü (varsa),

6) Hastane müdür yardımcısı (varsa),

7) Acil servis/ünite sorumlusu,

8) Güvenlikten sorumlu müdür,

9) Ameliyathane sorumlusu,

10) Yoğun bakım sorumlusu (varsa),

11) Halk Sağlığı Uzmanı (varsa),

12) Laboratuvar sorumlusu,

13) Kalite temsilcisi,

14) İş yeri güvenliği uzmanı (varsa),

15) Sivil savunma uzmanı veya görevlisi,

ç) TSK Eğitim Hastanelerinde;

1) Komutan/Komutan İdari Yardımcısı,

2) Dekan/Baştabip,

3) Kurmay Başkanı,

4) Askeri Sağlık Hizmetleri Uzmanı (Gülhane Askeri Tıp Akademisi HAP içerisinde görev yapar.),

5) Cerrahi Hastalıklar Bölüm Başkanı/Şef,

6) Dahili Hastalıklar Bölüm Başkanı/Şef,

- 7) Acil Tıp Anabilim Dalı Başkanlığı/Servisi,
- 8) Biyokimya Anabilim Dalı Başkanlığı/Servisi,
- 9) Halk Sağlığı Uzmanı (varsa),
- 10) Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Uzmanı (varsa),
- 11) Mikrobiyoloji ve/veya Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı,
- 12) Başhemşire,
- 13) Lojistik şube müdürü,
- 14) Hastane idare amiri,
- 15) Destek Kıta Komutanı,
- 16) Maliye bütçe şube müdürü,
- d) TSK Asker Hastanelerinde;
 - 1) Baştabip,
 - 2) Baştabip yardımcısı,
 - 3) Hastane idare amiri,
 - 4) Başhemşire,
 - 5) Döner sermaye saymanı,
 - 6) Dahili hastalıklar sorumlusu,
 - 7) Cerrahi hastalıklar sorumlusu,
 - 8) Ameliyathane sorumlusu,
 - 9) Laboratuvar bölüm sorumlusu,
 - 10) Sağlık hizmetleri bölge komutanlığında görevlendirilen maliye bütçe şubesi.

Hastane afet ve acil durum planı başkanı

MADDE 9 – (1) TKHK'na bağlı hastanelerde hastane yöneticisi, THSK'na bağlı hastanelerde ve üniversite hastanelerinde hastane başhekimisi, özel hastanelerde mesul müdür, TSK Eğitim Hastanelerinde Komutan, TSK Asker Hastanelerinde Baştabip HAP Başkanıdır. HAP'ın, hastanenin büyüklüğüne göre Bakanlıkça belirlenen HAP müdahale şemasına göre, hazırlanmasından ve uygulanmasından HAP başkanı sorumludur.

Hastane afet ve acil durum planlarının hazırlanması

MADDE 10 – (1) HAP başkanına, HAP'ın hazırlanması konusunda hastanelerin bu Yönetmelik ile büyük ölçekli hastane modeline dahil edilenlerde HAP ofisi, orta ölçekli hastane modeline dahil edilenlerde HAP birimi, küçük ölçekli hastane modeline dahil edilenlerde HAP temsilciliği yardımcı olur ve HAP başkanına bağlı olarak çalışır. Söz konusu ofis/birim ve temsilcilikler çalışmalarını kalite denetim ofis/birim ve temsilcilikleri ile işbirliği içinde yürütür.

(2) HAP temsilciliği/birimi/ofisinde, iletişim ve haberleşme araçları ile hastane afet planı ve eklerinin bir örneğinin muhafaza edildiği alanlar olmalıdır. Bu alanlar, tatbikatlar, acil durum, olağan dışı durum ile afetlerde HAP'ta görevli komisyon ve temel pozisyonlarda görevli personelin toplanma ve yönetim merkezi olarak kullanılır.

(3) Türkiye Halk Sağlığı Kurumuna bağlı E-II ve E-III Tipi Entegre İlçe Devlet Hastaneleri, HAP planı kapsamında tahliye ve acil eylem planı yapar.

Hastane afet ve acil durum planlarının incelenmesi

MADDE 11 – (1) Tüm hastanelerde, 9 uncu maddede belirtilen, hastanelerin en yetkili kişisi başkanlığında HAP hazırlama komisyonu oluşturulur. Oluşturulan komisyon söz konusu yıl içinde en geç 1 şubat tarihine kadar hastanenin planını ve yıllık HAP eylem planını hazırlar/günceller.

(2) TKHK'ya bağlı hastanelerde HAP'ın incelenmesinden genel sekreterlikler sorumludur.

(3) THSK'na bağlı hastanelerde HAP'ın incelenmesinden Halk Sağlığı Müdürlüğü sorumludur.

(4) Özel hastanelerde HAP'ın incelenmesinden il sağlık müdürlükleri özel yataklı sağlık hizmetleri şubesi veya bu görevi üstlenen şube sorumludur.

(5) Üniversite hastanelerinde HAP'ın incelenmesinden üniversite rektörlüğü sorumludur.

(6) TSK sağlık komutanlığına bağlı TSK eğitim ve asker hastanelerinde HAP'ın incelenmesinden ve onaylanmasından TSK sağlık komutanlığı sorumludur.

(7) İncelenen HAP'ın İL-SAP ile uyumunu ve Bakanlıkça belirlenen standart denetleme formuna uygunluğunu Şube kontrol ederek İl Sağlık Müdürüne onaylatır. Hastanelerin yıllık HAP eylem planları ve görüş gerektiren konular İl Sağlık Müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğe bildirilir.

Hastane ek binaları

MADDE 12 – (1) Hastanelerin farklı kampüslerde yer alan ek binaları söz konusu olduğunda her bir bina için ayrı HAP hazırlanır. HAP başkanı ve HAP Komisyonu ek binalar için de aynı kişi ve kişilerdir, ancak HAP başkanı gerek görürse ek bina için bir başkan görevlendirebilir.

Hastane afet ve acil durum planlarının gönderilmesinde sorumluluk

MADDE 13 – (1) Her yıl 1 Şubat'a kadar İl Sağlık Müdürlüğüne HAP gönderilir. İl Sağlık Müdürlüğü HAP'ını göndermeyen hastaneler ve incelemeyen sorumlu kurumlar hakkında, Genel Müdürlüğü, hastanenin bağlı olduğu en üst kurumu ve il Valiliğini yazı ile bilgilendirir. Yetkili kişiler hakkında disiplin hukuk ve hükümlerine göre gereğinin yapılması istenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastane Afet ve Acil Durum Planlarının Güncellenmesi ve Tatbikatlar

Hastane afet ve acil durum planlarının güncellenmesi

MADDE 14 – (1) HAP yılda bir kez, hastane bünyesinde oluşturulacak, Plan Hazırlama Komisyonu tarafından güncellenir. Güncellenen planlar incelenmek üzere inceleme makamına gönderilir. İncelenen HAP her yıl 1 şubat tarihine kadar il sağlık müdürlüğüne üst yazı ile CD'ye kaydedilmiş olarak 11 inci maddede yer alan hususlar göz önüne alınarak onaylanmak üzere gönderilir. Hastanelerin personel birimleri her türlü personel değişikliğini HAP ofisi/birimi/temsilciliğine bildirmek zorundadır. Bildirilen değişiklikler eğer HAP şemasındaki idari görevlere ilişkinse HAP' da anında değişiklik yapılır. Söz konusu değişiklik ekipler içinde ise ve stratejik bir görev değilse temmuz ve şubat aylarına kadar tamamlanarak toplu olarak HAP'a yansıtılır. Yapılan güncellemeler bu tarihlerde, değişiklik ve güncelleme kayıt çizelgesine işlenerek il sağlık müdürlüğüne bildirilir.

(2) TSK sağlık komutanlığına bağlı TSK eğitim ve asker hastanelerinin, incelenen ve onaylanan HAP için Bakanlıkça belirlenen standart çizelge doldurularak gizli ibaresi ile her yıl 1 Şubat tarihine kadar il sağlık müdürlüğüne üst yazı ile 11 inci maddede yer alan hususlar göz önüne alınarak gönderilir.

(3) Yıl içerisinde herhangi bir olay yaşanması durumunda, edinilen tecrübeler ve ihtiyaca göre komisyon tarafından HAP gözden geçirilir ve 1 Şubat tarihi beklenmeden güncellenir. Yapılan her türlü güncelleme, değişiklik ve güncelleme kayıt çizelgesine işlenerek il sağlık müdürlüğüne bildirilir.

Tatbikatlar

MADDE 15 – (1) Plan yıl içerisinde en az bir kez masa başı tatbikatı, bir kez de saha tatbikatı ile test edilir. Tatbikatlarda her yıl farklı bir senaryo uygulanır. İL-SAP tatbikat senaryolarında görevlendirilen hastanenin ayrıca tatbikat yapmasına gerek yoktur.

(2) Tatbikatlar esnasında Şubeden ve tatbikat yapılan hastanenin, 11 inci maddede belirtilen inceleme makamından birer yetkili hazır bulunur. Şube yetkilisi Bakanlıkça belirlenen HAP tatbikat değerlendirme standart formunu doldurur. Daha sonra, doldurulan formu göz önüne alarak tatbikata ilişkin raporu hazırlar.

(3) Tatbikat sonunda hastane, şube ve inceleme makamından temsilcilerinin katılımıyla tatbikat değerlendirmesi yapılır. Hastane hazırlayacağı tatbikat raporunu, varsa tatbikatın video görüntüsü ve resimlerini de ekleyerek, şubeye gönderir. Şube kendi hazırladığı rapora hastanenin gönderdiği raporu da ekleyerek hastanenin bağlı bulunduğu kurumun, inceleme makamına gereği için gönderir.

(4) Tatbikatlarda görsel ve yazılı basının yapacağı habere yönelik izinlerin verilmesinden;

a) Kamu ve özel hastaneler için il sağlık müdürlüğü,

b) Üniversite hastaneleri için üniversite rektörlüğü veya rektörlükçe yetkilendirilen başhekimlik makamı,

c) TSK Sağlık Komutanlığına bağlı TSK Eğitim ve Asker hastaneleri için TSK Sağlık Komutanlığı, yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HAP Eğitimleri

Hastane afet ve acil durum plan eğitimleri

MADDE 16 – (1) HAP eğitici eğitimleri Genel Müdürlükçe verilir. Eğitimde Genel Müdürlükçe hazırlanan standart eğitim içeriği kullanılır. İçeriğin değişmesi gerektiğinde bu işlem Genel Müdürlükçe oluşturulacak bir komisyon tarafından yapılır.

(2) Eğitici eğitimleri alacak personel sayısı ilin ihtiyacına göre belirlenir. Söz konusu eğitimi alacak personelin afetlerde/acil ve afetlerde sağlık hizmetleri şubesinde çalışıyor olması veya ASHEP (Acil Sağlık Hizmetleri Eğitim Programı) Eğitim Becerileri Eğitimi almış olması şartı aranır. Bu şartlara uyan personel arasından il sağlık müdürlüğüne seçilen ve Genel Müdürlükçe onaylanan personele eğitici eğitimi verilir.

(3) HAP uygulayıcı eğitimleri Şube tarafından düzenlenir. Eğitim üç gün sürer. Bir oturumdaki katılımcı sayısı en az 10 en fazla 30 kişi olabilir. Eğitimde Genel Müdürlükçe hazırlanan standart eğitim içeriği kullanılır. İçeriğin değişmesi gerektiğinde bu işlem Genel Müdürlükçe oluşturulacak bir komisyon tarafından yapılır.

(4) HAP uygulayıcı eğitimlerine 8 inci maddede yer alan HAP komisyonunda bulunması zorunlu olan kişiler ve 11 inci maddede yer alan incelemelerden sorumlu kişiler katılır. Bu kişilere ek olarak hastanelerin belirlediği kişiler de HAP eğitimlerine katılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Hususlar

Kayıtların tutulması

MADDE 17 – (1) Bilgi kaybını önlemek ve veri kaydını standartlaştırmak için tüm hastaneler, 112 ve UMKE timleri Bakanlıkça belirlenen triaj kartını kullanmak zorundadır.

Hastanelerde UMKE timlerinin oluşturulması

MADDE 18 – (1) Hastaneler; 99 yatak kapasitesine kadar en az bir, 100-300 arası yatak kapasitesine sahip ise en az iki, 301-499 arası yatak kapasitesine sahip ise en az üç, 500 ve üzerindeki yatak kapasitesine sahip ise en az dört UMKE timi oluşturmak ve oluşturulan UMKE timi/timlerine UMKE temel eğitimi aldirmek zorundadır. Hastane UMKE timleri olağan durumda asli görev yerlerinde hizmet eder, Bakanlık veya il sağlık müdürlüğü tarafından

gerçekleştirilen eğitim, tatbikat ve UMKE faaliyetlerine katılım sağlarlar. HAP planının devreye girmesi ile öncelikle tahliye ve hastanede yapısal hasarlar olması durumunda medikal kurtarma işleminde görev alırlar. Acil, afet ve olağan dışı durumlarda Bakanlık veya il sağlık müdürlüğü tarafından ayrıca görevlendirilebilirler.

(2) TSK sağlık komutanlığına bağlı TSK eğitim ve asker hastaneleri birinci fıkra hükmünden muaftır.

ALTINCI BÖLÜM

Son Hükümler

Düzenleme

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 9 uncu maddenin birinci fıkrasında yer alan “HAP müdahale şeması”, 11 inci maddenin yedinci fıkrasında yer alan “standart denetleme formu”, 14 üncü maddenin ikinci fıkrasında yer alan “standart çizelge”, 15 inci maddenin ikinci fıkrasında yer alan “HAP tatbikat değerlendirme standart formu”, 16 ncı maddenin birinci ve üçüncü fıkrasında yer alan “standart eğitim içeriği” ile 17 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan “trijaz kartı” 1/10/2015 tarihine kadar Bakanlıkça düzenlenip ilgili birimlere duyurulur.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.